

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/221/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112204942
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6112204942.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľky: E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. X/XXXX J., L. L.- J., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., so sídlom Nám. Ľ. Štúra 2, Bratislava, IČO: 36 861 227 proti odporcom: 1/ E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. X/XXXX, L. L. - J., zastúpenom E.. H. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. X, L. L. a odporcovi 2/ Deutsche Leasing Slovakia, spol. s.r.o., so sídlom Prievozská 4B, Bratislava, IČO: 35 813 474 zastúpenému Rödl & Partner Advokáti, s r.o., Lazaretská 8, Bratislava, IČO: 36 855 707, v konaní o určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 7C/44/2012-347 zo dňa 11. 02. 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporcovi 1/ náhradu trov konania nepriznáva a zároveň zaviazal navrhovateľa uhradiť odporcovi 2/ trovy konania vo výške 424,22 € na účet Rödl & Partner Advokáti, s.r.o., do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, prečítaním listinných dôkazov založených v spise - vyhlásením ručiteľa v zmysle § 303 a nasl. Obchodného zákonníka zo dňa 07. 06. 2006, sobášnym listom, zmluvou o finančnom leasingu zo dňa 07. 06. 2006, Všeobecnými obchodnými podmienkami, dokladmi o majetkových pomeroch navrhovateľky a odporcu 1/, Notárskou zápisnicou N 1171/2003, rozhodnutím Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory sp. zn. Rsp V/59/2009 zo dňa 19. 12. 2011, žalobou na zrušenie rozhodcovského rozsudku a odkladom vykonateľnosti rozsudku, ako aj ďalšími vykonanými dôkazmi vykonanými v priebehu konania. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že navrhovateľka a 1/ uzatvorili dňa 16. 01. 1982 manželstvo, ich manželstvo trvá. Rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 8C/55/2009-21, právoplatného dňa 22. 04. 2009 okresný súd zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Dňa 07. 06. 2006 odporca 1/ podpísal vyhlásenie ručiteľa v zmysle § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorým vyhlásil, že ako ručiteľ uspokojí spoločnosť Deutsche Leasing Slovakia, spol. s r.o., IČO: 35 813 474 pokiaľ dlžník AQUADOL SLOVAKIA, s. r. o. riadne nesplní akýkoľvek svoj záväzok vyplývajúci z Leasingovej zmluvy č. 02710404. Zo Zmluvy o finančnom leasingu č. 02710404 okresný súd zistil, že spoločnosť Deutsche Leasing Slovakia, spol. s r.o. prenajala nájomcovi - spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s. r. o. predmet leasingu a dohodla ďalšie podmienky, pričom hodnota leasingu predstavovala sumu 2 990 000,- Eur. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by v čase vyhlásenia ručiteľského záväzku odporca 2/ mal vo svojom výlučnom vlastníctve majetok väčšej hodnoty, z ktorého by v prípade realizácie ručiteľského záväzku mohol splniť záväzok voči Deutsche Leasing Slovakia, spol. s r.o. Z výpisu z Obchodného registra spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o., okresný súd zistil, že odporca 1/ bol jej spoločníkom. V spoločnosti boli štyria spoločníci, ktorí tak ako to vyplýva z vykonaného dokazovania všetci podpísali obdobné vyhlásenie ručiteľa ako odporca 1/. Navrhovateľka tvrdila, že sa o tom, že odporca 1/ prevzal ručiteľský záväzok a zabezpečil

pohľadávku odporcu 2/ dozvedela až v marci 2009. Následne podala návrh na zrušenie BSM, o čom bolo právoplatne rozhodnuté. Pokiaľ ide o vyporiadanie majetku patriaceho do BSM okresný súd uviedol, že navrhovateľka a odporca 1/ dohodu neuzatvorili. Neplatnosť vyhlásenia ručiteľa o prevzatí ručiteľského záväzku odporcom 1/ navrhovateľka namietala z toho dôvodu, že ak by došlo k realizácii ručiteľského záväzku, veriteľ by uspokojoval svoju pohľadávku z majetku patriaceho do BSM. Keďže nejde o bežnú vec, odporca 1/ potreboval na takýto právny úkon súhlas druhého manžela, nakoľko nemal žiadny iný majetok, ktorý by bol v jeho výlučnom vlastníctve, z ktorého by teda bolo možné uspokojiť predmetný záväzok. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že vzhľadom na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010, na ktoré pri svojej argumentácii poukázala navrhovateľka skúmal, či v súvislosti s konaním odporcov bolo predpokladaným cieľom ich konania vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky odporcu 2/ z vecí patriacich do BSM. Uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by cieľom konania odporcu 1/ alebo odporcu 2/ bol takýto následok. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal na to, že odporca 1/ uviedol, že mal za to a veril tomu, že spoločnosti sa bude dariť, preto pristúpil k ručiteľskému záväzku, nakoľko chcel aby mohla spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. podnikat' a uskutočniť podnikateľský zámer. Okresný súd ďalej uviedol, že skúmal, či v súvislosti s konaním odporcov 1/ a 2/ sa voči navrhovateľke jedná o extrémne nespravodlivý následok, prípadne konanie, ktoré by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, pričom dospel k záveru, že Občiansky zákonník umožňuje manželom zrušiť bezpodielové spoluvlastníctvo manželov podľa ust. § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka v prípade, že jeden z manželov získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Konštatoval, že navrhovateľka a odporca 1/ v konečnom dôsledku zrušili svoje BSM. Navrhovateľka mala možnosť vyporiadať BSM a tak zamedziť tomu, aby mohlo dôjsť k uspokojeniu veriteľa z majetku patriaceho do BSM. V uvedenej súvislosti okresný súd poukázal na to, že aj keď nedošlo k dohode o vyporiadaní BSM platí, že sa manželia vyporiadali podľa stavu v akom každý z nich veci patriace do BSM užíva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti. Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, že v danom prípade nejde vo vzťahu k navrhovateľke o extrémne nespravodlivý následok predmetného právneho úkonu, prípadne o konanie, ktoré by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi a malo by následky zasahujúce do práv navrhovateľky. Podľa názoru okresného súdu v danom prípade nejde o výkon práva, ktorý by bol v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda taký výkon práva, ktorý by bez právneho dôvodu zasahoval do práv a oprávnených záujmov navrhovateľky, nakoľko predmetný právny úkon a jeho následky je podľa názoru okresného súdu v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona, pričom navrhovateľka a odporca 1/ mali podľa okresného súdu možnosť, v prípade, že sa týchto následkov „báli“, im zabrániť a to zrušením BSM a uzatvorením dohody o vyporiadaní BSM. V závere odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu, okresný súd uviedol, že úkon urobený odporcom 1/ nie je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko zákon výslovne umožňuje zabezpečiť pohľadávku ručením na základe slobodnej vôle ručiteľa.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa navrhovateľka v podaní zo dňa 21. 03. 2013 odvolala a v odvolaní uviedla, že postupom okresného súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Konanie súdu prvého stupňa má tiež tzv. inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľka v odvolaní uviedla, že vyhlásenie odporcu 1/ ako ručiteľa bolo uskutočnené bez súhlasu a vedomia navrhovateľky. Obsah konania odporcu 1/ spolu s odporcom 2/ vo vzťahu k navrhovateľke nie je v žiadnom prípade možné označiť za súladný s dobrými mravmi. Aj keď je pravdou, že bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu 1/ bolo zrušené, uvedená skutočnosť nič nemení na tom, že v čase uskutočnenia úkonu, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi - podpisu vyhlásenia ručiteľa preukázateľne BSM existovalo. V relevantnom období spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s. r. o. ako hlavný dlžník a ani odporca 1/ ako ručiteľ majetok v hodnote 3 000 000,- € nemali a doteraz nemajú. Neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti. Súd prvého stupňa nerešpektoval ust. § 118 ods. 2 OSP, v dôsledku čoho došlo k priamemu porušeniu ústavného práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súd prvého stupňa rozsudok nedostatočne odôvodnil. Vo vzťahu k absencii súhlasu a vedomosti navrhovateľky s vyhlásením ručiteľa navrhovateľka v odvolaní uviedla, že predmetom konania na súde prvého stupňa bolo na základe návrhu navrhovateľky zo dňa 13. 02. 2012 určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa - odporcu 1/, ktoré podpísal dňa 07. 06. 2006 za dlžníka obchodnú spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. so sídlom v Dolnej Lehote. Uvedeným vyhlásením sa mal odporca 1/ za obchodnú spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. zaručiť, že pokiaľ táto nesplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o finančnom leasingu č. 02710404,

uzavretej medzi odporcom 2/ ako leasingovým prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. ako leasingovým nájomcom, tak odporca 1/ ho odporcovi 2/ na základe predmetného vyhlásenia uhradí. Navrhovateľka v odvolaní zdôraznila, že v priebehu konania namietala a poukazovala na rozpor predmetného ručiteľského vyhlásenia s dobrými mravmi a teda na jeho absolútnu neplatnosť. Neplatnosť právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi je neplatnosťou absolútnou v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka a súd na ňu musí prihliadať z úradnej povinnosti. Navrhovateľka v odvolaní opakovane poukázala na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010, podľa ktorého súd pri posudzovaní rozporu určeného úkonu s dobrými mravmi musí za samozrejme a určujúce pri hľadaní práva považovať to, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení všeobecných súdov. Je povinnosťou všeobecného súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti v súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť obsah zmluvy aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta. V uvedenej súvislosti navrhovateľka uviedla, že v priebehu konania na súde prvého stupňa bolo preukázané, že odporca 1/ podpísal vyhlásenie ručiteľa bez vedomia navrhovateľky s tým, že on a ani spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. ako hlavný dlžník nemali vo svojom výlučnom vlastníctve majetok v relevantnej hodnote, z ktorého by tento záväzok mohli uspokojiť. Zdôraznila, že v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010 sa ďalej uvádza, že nemožno nezohľadniť ani tú skutočnosť, že manžel sťažovateľky realizoval podnikateľskú činnosť nie vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, ale účasťou na podnikaní právnickej osoby - spoločnosti s ručením obmedzeným. Pojmovým znakom tejto spoločnosti je práve obmedzené ručenie spoločníka za jej záväzky a oddelenie záväzkov spoločnosti od spoločníka. Za týchto okolností sa javí aj ako odporujúce dobrým mravom, keď spoločník (fyzická osoba) bez súhlasu svojho manžela (manželky) dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti a teda sa stane spoločným a nerozdielnym dlžníkom popri spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania je vytvoriť možnosť uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM. Odporca 1/ bol v čase podpisu vyhlásenia ručiteľa spoločníkom obchodnej spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s. r. o. a teda za záväzky spoločnosti ručil do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v Obchodnom registri. Napriek tomu odporca 1/ ako fyzická osoba - ručiteľ prevzal záväzok vo výške 3 000 000,- € a teda sa stal spoločným dlžníkom popri obchodnej spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania zo strany odporcu 1/ a odporcu 2/ bolo vytvoriť možnosť uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM, teda postupom odporcov 1/ a 2/ bola a je ohrozená aj majetková sféra navrhovateľky. Navrhovateľka zdôraznila, že k predmetnému právnomu úkonu nedala súhlas, tento právny úkon bol urobený bez jej vedomia či súhlasu, pričom v priebehu konania opakovane uviedla, že by k nemu súhlas ani nikdy nedala. Absencia jej súhlasu resp. akejkoľvek vedomosti o predmetnom vyhlásení ručiteľa nielenže predstavuje porušenie ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale s poukazom na konkrétne okolnosti predmetnej právnej veci je tento právny úkon postihnutý absolútnou neplatnosťou z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi, ktorá sa nepremiľčuje. Súd prvého stupňa podľa navrhovateľky nepostupoval správne, keď návrh navrhovateľky na určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa zamietol. Pokiaľ ide o rozpor vyhlásenia ručiteľa s dobrými mravmi, navrhovateľka v odvolaní uviedla, že právnou úpravou neplatnosti právneho úkonu v súvislosti s dobrými mravmi dal zákonodarca najavo, že môže nastať situácia, keď konanie podľa práva sleduje nemravné ciele, alebo má nemravné dôsledky. Konanie v rozpore s dobrými mravmi potom predstavuje také konanie, ktoré je zjavne neprijateľné a z hľadiska oprávnených záujmov strán hrubo nevyvážené resp. v rozpore s verejným poriadkom. V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala aj na povinnosť konajúceho súdu ex offo skúmať, či by prípadné rozhodnutie nebolo v rozpore s verejným poriadkom. V rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je právny úkon vtedy, ak sa jeho obsah ocitne v rozpore so spoločensky uznávanou mienkou, ktorá vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi určuje, aký má byť obsah ich konania, aby bolo v súlade so všeobecnými zásadami. Dobré mravy predstavujú všeobecné spoločensky uznávané morálne zásady, ktoré sa týkajú vzťahov a konania medzi ľuďmi v rámci demokratickej spoločnosti presadzujúcej slušnosť, ohľaduplnosť, porozumenie a vzájomné rešpektovanie. Obsah konania odporcu 1/ spolu s odporcom 2/ vo vzťahu k navrhovateľke nie je možné označiť za súladný so zásadami demokratickej spoločnosti a práve preto musí byť vyhlásenie ručiteľa vyhlásené za neplatné. Pokiaľ súd prvého stupňa poukázal na to, že bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu 1/ bolo zrušené a teda podľa jeho názoru neexistuje dôvod, pre ktorý by vyhlásenie ručiteľa mohlo byť vyhlásené za neplatné, navrhovateľka uviedla, že je pravdou, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo zrušené, avšak to nič nemení na skutočnosti, že v čase podpisu vyhlásenia ručiteľa preukázateľne existovalo, pričom v relevantnom období ani spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. ani odporca 1/

majetok v hodnote 3 000 000, - € nemali. Podľa názoru navrhovateľky cieľom podpísania vyhlásenia ručiteľa nebolo potom dosiahnuť hospodársky cieľ právneho úkonu, ale hlavným úmyslom bolo privodiť ujmu na majetku aj jej ako osobe, ktorá nebola účastníkom tohto právneho úkonu a ktorá o jeho uskutočnení nemala žiadnu vedomosť. Zdôraznila, že v zmysle konštantnej rozhodovacej praxe ako aj právnej teórie sa v slovenskom právnom poriadku uplatňuje tzv. zásada ochrany slabšieho, kedy je povinnosťou súdu zohľadniť nespravodlivé dôsledky svojho rozhodnutia na účastníkov konania (I. ÚS 200/2011-286). Aj keď je prevzatie ručiteľského záväzku, jedným zo zabezpečovacích inštitútov obchodného práva, použitie každého inštitútu upraveného v právnom poriadku má svoje hranice a nimi je najmä rešpektovanie základných princípov spravodlivosti, zmyslu a účelu príslušných zákonných ustanovení. Pri hľadaní práva v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení. Povinnosťou všeobecného súdu je zohľadniť takéto relevantné individuálne okolnosti v súdnej veci a prihliadnuť a ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 88/2011). Pokiaľ ide o navrhovateľkou namietané nerešpektovanie ustanovenia § 118 ods. 2 OSP okresným súdom, navrhovateľka v odvolaní uviedla, že citované ustanovenie ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní so spornými a nespornými skutkovými okolnosťami a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Postupom podľa § 118 ods. 2 OSP sa účastníkom konania vytvorí možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd prispôbili svoj ďalší procesný postup. V nedodržaní postupu v zmysle ust. § 118 ods. 2 OSP treba vidieť procesnú nesprávnosť, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti viedla k zmareniu účelu sledovaného týmto ustanovením a neprispela k predvídateľnosti postupu a rozhodovania súdu prvého stupňa. Vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia súdu prvého stupňa navrhovateľka v odvolaní uviedla, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je okrem iného aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokmi uplatňovanými na súde a obranou proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku ustanovuje aj ust. § 157 OSP, podľa ktorého má súd povinnosť presvedčivo a dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie a vyporiadať sa so všetkými relevantnými námietkami účastníkov. Navrhovateľka opakovane poukázala na nedostatočnú argumentáciu súdu prvého stupňa uvedenú v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k dôvodom zamietnutia návrhu. Zdôraznila, že v zmysle dostupnej judikatúry (R 39/1998) platí, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege), pričom sa na takýto právny úkon hľadí, ako keby nebol urobený. Navrhovateľka v odvolaní ďalej uviedla, že návrh na určenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa je určovacou žalobou v zmysle ust. § 80 písm. c/ OSP, kde ako nevyhnutnú podmienku zákon vyžaduje preukázanie naliehaného právneho záujmu. Nedostatok naliehavého právneho záujmu má za následok zamietnutie návrhu na určenie a teda procesný neúspech navrhovateľa. V danom prípade je podľa navrhovateľky zamietnutie návrhu neopodstatnené, pretože navrhovateľka v priebehu konania na súde prvého stupňa nielenže preukázala rozpor vyhlásenia ručiteľa s dobrými mravmi, ale splnila aj podmienku preukázania naliehavého právneho záujmu na určení jeho neplatnosti. Konajúci súd sa však s touto otázkou žiadnym spôsobom nevysporiadal a teda s ohľadom na všetky vyššie vytykané nedostatky rozsudku, súd prvého stupňa povinnosť riadne a presvedčivo odôvodniť rozsudok nespĺnil, čím odoprel účastníkom konania právo dozvedieť sa o príčinách svojho rozhodnutia. V závere odvolania navrhovateľka navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok okresného súdu zmenil tak, že určí, že vyhlásenie ručiteľa (odporcu 1/) je absolútne neplatné.

V podaní zo dňa 12. 09. 2013 sa k obsahu odvolania navrhovateľky vyjadril odporca 2/ a vo vyjadrení zaujal stanovisko k argumentácii navrhovateľky obsiahnutej v odvolaní, pričom uviedol, že pokiaľ navrhovateľka argumentovala tým, že prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov je potrebné podriaďiť pod ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, tak takáto argumentácia navrhovateľky podľa názoru odporcu 2/ neobstojí, pretože sa v danom prípade nejedná o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí nachádzajúcich sa v čase uskutočnenia právneho úkonu v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. V prejednávanom prípade sa uskutočnením právneho úkonu nejednalo o dispozíciu so spoločnou vecou patriacou do BSM a teda súhlas druhého manžela nebol pre platné prevzatie ručiteľského záväzku podľa názoru odporcu 2/ potrebný. Pokiaľ ide o rozpor vyhlásenia ručiteľa s dobrými mravmi, odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010, na ktorý navrhovateľka v odvolaní opakovane poukázala, nie je možné v danom prípade vychádzať, pretože na rozdiel od individuálnych okolností prípadu prejednávaného Ústavným súdom SR bola v tomto prípade vytvorená možnosť eliminovať účinky

predmetného právneho úkonu v majetkovej sfére navrhovateľky a to práve zrušením BSM rozhodnutím súdu a jeho vyporiadaním v zmysle ust. § 149 Občianskeho zákonníka niektorým zo spôsobov tam uvedených (dohodou, rozhodnutím súdu, alebo právnou skutočnosťou - uplynutím doby). Keďže bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu 1/ zaniklo, mala podľa odporcu 2/ navrhovateľka objektívnu možnosť dosiahnuť ochranu svojich majetkových práv a vylúčiť prípadnú exekúciu svojho majetkového podielu na BSM jeho vyporiadaním. Pokiaľ v lehote 3 rokov od zániku BSM nedošlo k vyporiadaniu dohodou, alebo na základe podaného súdneho návrhu platí, že manželia sa vysporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci v BSM užíva ako výlučný vlastník pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti. K argumentácii navrhovateľky o tom, že v danom prípade neboli rešpektované základné zásady a princípy spravodlivosti, odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že nositeľom Ústavou a Dohovorom garantovaného práva na súdnu ochranu resp. spravodlivé súdne konanie nie je len navrhovateľka, ale aj odporca 2/ ako veriteľ, ktorý si v rámci obchodnoprávných vzťahov zabezpečil svoju pohľadávku v súlade so zákonom a ktorému musia byť tieto práva takisto dostupné. Aj použitie korektívu dobrých mravov v rozhodovacej činnosti súdov má podľa odporcu 2/ svoje hranice. Ak má mať stotožnenie sa s individuálnym záujmom navrhovateľky ako manželky ručiteľa na vyslovení absolútnej neplatnosti právneho úkonu za následok zánik pohľadávky vo vzťahu k samotnému ručiteľovi - odporcovi 1/, tak tým podľa odporcu 2/ dochádza k porušeniu práva veriteľa - odporcu 2/ na súdnu ochranu v spojení s právom na spravodlivý súdny proces a rovnosť účastníkov v súdnom konaní. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavého právneho záujmu zo strany navrhovateľky, odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že so zánikom BSM súvisí aj nepreukázanie naliehavého právneho záujmu navrhovateľky na navrhovanom určení a teda neexistencia stavu objektívnej právnej neistoty, ktorý by mohol byť ohrozením právneho postavenia navrhovateľky. Právna zásada, v zmysle ktorej „právo patrí ostražitým“ zdôrazňuje podľa názoru odporcu 2/ vlastné pričinenie o ochranu svojich práv, to znamená, že každý má sledovať svoje subjektívne práva a robiť také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ohrozovaniu a poškodzovaniu jeho práv. V uvedenej súvislosti odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že pokiaľ navrhovateľka mala možnosť zabezpečiť ochranu svojich majetkových práv návrhom na vyporiadanie BSM, tak sa nemôže v dôsledku svojej pasivity dovoliť poskytnutia súdnej ochrany ako slabšieho subjektu, resp. argumentovať tým, že v dôsledku právneho úkonu odporcu 1/ by bez svojho zavinenia mohla prísť o svoj majetok. K argumentácii navrhovateľky, že hlavným úmyslom podpísania ručiteľského vyhlásenia bolo privodiť ujmu na majetku aj jej ako osobe, ktorá nebola účastníkom tohto právneho úkonu a nemala o jeho uskutočnení žiadnu vedomosť, odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že je potrebné zohľadniť aj fakt, že možnosť veriteľa uspokojiť pohľadávku voči jednému z manželov aj z majetku patriaceho do BSM je v dôsledku ust. § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka vytvorená vždy a nemožno ju posudzovať za vytvorenie stavu objektívnej právnej neistoty (ohrozenie majetkových práv) druhého manžela. Obdobne je zákonom vytvorená možnosť po zrušení BSM tento majetok vyporiadať v zmysle § 149 Občianskeho zákonníka, čo takisto nemôže byť posudzované ako vytvorenie stavu objektívnej právnej neistoty. Ak sa navrhovateľka aktuálne domáha ochrany svojho vlastníckeho práva z dôvodu porušenia dobrých mravov, t.j. odvoláva sa na nespravodlivé účinky prípadného exekučného konania na jej majetkovom podiele v BSM, tak podľa názoru odporcu 2/ nepreukázala naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, keďže BSM navrhovateľky a odporcu 1/ bolo zrušené v zmysle právnej domnienky stanovenej v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a aj vyporiadané. K tvrdeniu navrhovateľky, že súd nerešpektoval ust. § 118 ods. 2 OSP odporca 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že na ústnom pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 10. 10. 2012, okresný súd oboznámil účastníkov konania s priebehom doterajšieho konania, čo vyplýva aj zo Zápisnice z pojednávania (strana 2 zápisnice), pričom došlo k omylu v uvedení čísla paragrafu, podľa ktorého sa oboznámenie vykonalo, to je namiesto § 118 ods. 2 OSP, bol chybné uvedený § 119 ods. 2 OSP. Ako však vyplýva zo Zápisnice zo súdneho pojednávania konaného na okresnom súde dňa 10. 10. 2012 právny zástupca navrhovateľky nevzniesol ďalšie dôkazné návrhy a teda podľa odporcu 2/, vyčerpal všetky možnosti na objasnenie skutkového stavu dostatočným spôsobom rovnako ako právnou argumentáciu v rozhodovanej veci. Na základe uvedených skutočností prvostupňový súd podľa názoru odporcu 2/ dodržal postup stanovený v ust. § 118 ods. 2 OSP a teda navrhovateľka ako účastníčka konania nebola vylúčená zo svojich procesných práv, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznáva. Súd teda podľa názoru odporcu 2/ žiadnym spôsobom nediskvalifikoval navrhovateľku napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávaní veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávania pred súdom prvého stupňa, keď súd vykonával dokazovanie výsluchmi účastníkov a listinnými dôkazmi, ku ktorým sa účastníci mali právo priebežne vyjadrovať,

zhrnúť svoje návrhy resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Navrhovateľka, preto podľa názoru odporcu 2/ neopodstatnene namietala, že nedodržaním procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 OSP jej súd odňal možnosť konať pred súdom. V závere vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľky odporca 2/ uviedol, že pokiaľ navrhovateľka v odvolaní uvádza, že okresný súd riadne a vyčerpávajúcim spôsobom neodôvodnil odvolaním napadnutý rozsudok, čo je možné považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tak v odvolaní navrhovateľky podľa názoru odporcu 2/ absentuje konkrétne vymedzenie, ktoré právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokom navrhovateľky uplatneným na súde neboli v súdnom rozhodnutí zodpovedané resp. dostatočne odôvodnené a s ktorými relevantnými námietkami navrhovateľky sa prvostupňový súd nevysporiadal. Z tohto dôvodu je odvolanie navrhovateľky podľa názoru odporcu 2/ neurčité, nedostatočné a právne nepreskúmateľné. V závere vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľky odporca 2/ navrhol, aby odvolací súd vydal rozhodnutie, ktorým potvrdí rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/44/2012 zo dňa 11. 02. 2013 a zaviazá navrhovateľku na náhradu trov konania odporcu 2/ pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil; podľa odseku 2 citovaného ustanovenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Z obsahu žaloby vyplýva, že navrhovateľka sa podanou žalobou domáha určenia neplatnosti vyhlásenia ručiteľa. Z uvedeného je zrejmé, že sa jedná o určovaciu žalobu v zmysle ust. § 80 ods. 1 písm. c) OSP, kde zákon vyžaduje existenciu naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom/odporcami existuje stav objektívnej právnej neistoty, ktorý je ohrozením postavenia navrhovateľa. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práv navrhovateľa a či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti či ohrozenia práva. Nepreukázanie naliehavého právneho záujmu je dôvodom na zamietnutie návrhu, bez toho aby sa súd zaoberal meritom veci. Navrhovateľka sa v danom prípade domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu - ručiteľského vyhlásenia odporcu 1/ zo dňa 07. 06. 2006. Z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku nevyplýva, že by okresný súd riešil otázku existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Posudzoval bez ďalšieho návrh navrhovateľky na určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia odporcu 1/ zo dňa 07. 06. 2006, to je zaoberal sa meritom veci, bez toho, aby najprv vyriešil otázku existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom dospel k nesprávnemu právnenému záveru, že predmetný právny úkon je platný, pretože nevykazuje znaky rozporu s dobrými mravmi podľa ust. § 3 Občianskeho zákonníka a bol uskutočnený v súlade s právnymi predpismi, nakoľko zákon umožňuje zabezpečiť pohľadávku ručením na základe slobodnej vôle ručiteľa. V rámci uvedeného záveru okresný súd opomenul, že predmetný právny úkon bol uskutočnený odporcom 1/ počas trvania BSM a teda jeho slobodná vôľa bola ohraničená ust. § 145 Občianskeho zákonníka, nakoľko vyhlásenie ručiteľa je právny úkon, ktorý bezprostredne zasahuje do práv druhého manžela a to z toho dôvodu, že dôsledkom tohto právneho úkonu je možnosť uspokojenie pohľadávky veriteľa aj z majetku patriaceho do BSM (§ 147 Občianskeho zákonníka), nakoľko odporca 1/ v čase uskutočnenia dotknutého právneho úkonu nemal okrem majetku patriaceho do BSM žiadny majetok vo svojom výlučnom vlastníctve. Prevzatie ručiteľského záväzku odporcom 1/ vzhľadom na uvedené možné závažné dopady na spoločný majetok obidvoch manželov, nie je bežnou záležitosťou, ktorá si nevyžaduje súhlas druhého manžela. Povinnosťou súdu bolo ex offio skúmať, či ručiteľské vyhlásenie odporcu 1/ nie je absolútne neplatným úkonom podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, zvlášť keď navrhovateľka tieto skutočnosti v priebehu konania namietala. Odporca 1/ uskutočnil dotknutý právny úkon bez súhlasu navrhovateľky, pričom v čase uskutočnenia tohto právneho úkonu nemala spoločnosť AQUADOL, s.r.o. a ani odporca 1/ žiadny (v prípade odporcu 1/ výlučný) majetok, ktorý by mohol byť postihnutý v prípade exekúcie, čo bolo v konaní preukázané. Z uvedeného napriek tvrdeniu odporcu 1/ vyplýva, že účelom vyhlásenia odporcu 1/ ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky odporcu 2/ z majetku patriaceho do BSM navrhovateľky a odporcu 1/, čo možno jednoznačne vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. 3 Občianskeho zákonníka, zakladajúce absolútnu neplatnosť vyhlásenia odporcu 1/ ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1, písm. h) OSP zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Úlohou okresného súdu v rámci ďalšieho konania bude vysporiadať sa s otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a v prípade kladného záveru vo vzťahu k otázke naliehavého právneho záujmu opätovne posúdiť nárok navrhovateľky na určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia odporcu 1/ zo dňa 07. 06. 2006.

O veci rozhodol senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.